

SAKSBEHANDLERAndrè Korsaxel
Lars Erik Eibak BruVÅR REF.
13/02101-2DERES REF.
13/1718-1

ARK. Forvaltningsarkivet

008.0

INNVALGSTELEFON**TELEFAKS**+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no**DERES DATO****VÅR DATO**

25.10.2013

Det kongelige Kommunal- og Regionaldepartement
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) - Forenklinger i plan- og bygningsloven (byggesaksdelen) - Høring

Vi viser til departementets høringsbrev av 28. juni d.å.

De foreslåtte endringene i plan- og bygningsloven har som uttalt formål å forenkle og effektivisere byggesaksbehandlingen samt å redusere offentlig byråkrati.

Selv om Riksantikvaren på generelt grunnlag kan slutte seg til en slik målsetting, ser vi at flere av de foreslåtte endringene vil svekke plan- og bygningsloven vesentlig som redskap for vern av kulturminneverdier, og øke misforholdet mellom verneambisjonene i lovens plandel og virkemidlene i byggesaksdelen.

De mest inngripende forslagene i denne sammenheng er å unnta flere tiltak enn i dag fra søknadsplikten, at den automatiske byggeretten ved manglende kommunal behandling av byggesøknader foreslås redusert fra 12 til 3 uker og at det innføres en absolutt frist på 3 uker for kommunen til å reagere på (manglende) visuelle kvaliteter for registreringspliktige tiltak. Når mange vesentlige tiltak fritas fra kommunal byggesaksbehandling, og det ikke blir tid til å foreta en forsvarlig saksbehandling med god skjønnsutøvelse, kan dette åpenbart gi negative konsekvenser for kulturminner og -miljøer. Forslaget vil gjøre det vanskeligere enn i dag å fange opp skadelige og ødeleggende tiltak.

De foreslåtte endringene vil tvinge fram skjerpede krav til bevaringsreguleringer (både formål og bestemmelser), for å hindre at etterfølgende byggetiltak undergraver bevaringsintensjonene. De foreslåtte forenklingsforslagene vil altså kunne resultere i strengere bevaringsreguleringer med økt detaljeringsgrad og flere dispensasjonssaker som konsekvens. I forhold til det framlagte forslaget vil en slik tilpasning etter vår vurdering innebære en uforutsett konsekvens som indirekte kan motvirke den ønskede effektiviseringsgevinsten.

En annen konsekvens av en svekkelse av plan- og bygningsloven på dette området, kan være et økt behov for bruk av særlover som kulturminneloven for å ivareta viktige vernehensyn. Mens plan- og bygningsloven primært er et lokalt virkemiddel, er fredning og dispensasjonsbehandling etter kulturminneloven et regionalt og statlig virkemiddel. Ved økt bruk av kulturminneloven på bekostning av plan- og bygningsloven vil en neppe oppnå ønsket effekt med redusert offentlig byråkrati.

Sikkerhetstiltak i statlig regi foreslås unntatt fra kommunal saksbehandling. Dette innebærer et inngrep i det kommunale selvstyret som kan gi svært negative konsekvenser for sårbare og verdifulle kulturmiljøer. Eksempelvis er det gjennomført mange skjemmende tiltak på og ved offentlige bygninger i Oslo etter terroranslaget 22. juli 2011, noe som illustrerer behovet for en demokratisk medvirkning på kommunalt nivå.

Riksantikvaren vil anbefale at forslagene om utvidet fritak for byggesaksbehandling, utvidelse av automatisk byggerett fra 12 til 3 uker ved manglende behandling av byggesøknad, innføringen av en absolutt frist på 3 uker for kommunen til å reagere på (manglende) visuelle kvaliteter for registreringspliktige tiltak og det generelle unntaket for kommunal behandling av statlige sikkerhetstiltak, trekkes tilbake.

De enkelte bestemmelsene

§ 20-4 Tiltak som skal registreres i kommunen, men som ikke krever søknad og tillatelse
Her foreslås det å ta utgangspunkt i tiltak som etter gjeldende lov er fritatt fra ansvarsrett. Dette inkluderer følgende tiltak:

- Tilbygg inntil 50 m²
- Frittstående bygg inntil 70 m²
- Skilt og reklame inntil 6,5 m² på vegg og 3,5 x 1,5 m frittstående
- Antennesystemer med høyde inntil 5 m.

Alle de nevnte tiltakene vil kunne ha stor negativ påvirkning på omgivelsene, særlig i en urban sammenheng. Det åpnes for fritak for søknadsplikt for bygg av betydelig størrelse sett i forhold til tettheten i mange større norske byer.

Mindre driftsbygninger i landbruket inntil 500 m² foreslås unntatt fra søknadsplikt. I LNF-områder reguleres det sjelden, og kommunen vil dermed ikke kunne sette generelle krav til slike bygninger. Et «frislipp» vil kunne gi svært uheldige, til dels ødeleggende, virkninger på mange kulturlandskap i Norge.

Det foreslås også en redusert klageadgang som vil ramme berørte fagmiljøer og som Riksantikvaren derfor ikke anser som ønskelig.

§ 20-8 Unntak fra krav i loven for visse tiltak som omfattes av sikkerhetsloven
Forslaget vil gi uheldige konsekvenser, se ovenstående.

§ 21-7 Tidsfrister med særskilte virkninger

En 3-ukersfrist vil vanskeliggjøre god samhandling innad i kommunene, særlig i større kommuner og byer.

Riksantikvaren forutsetter at fylkeskommunale og kommunale faginstanser må anses som ”annen myndighet” som utløser 12-ukers behandlingsfrist etter bestemmelsens annet ledd, også når bygningen ikke er regulert til bevaring/hensynssone.

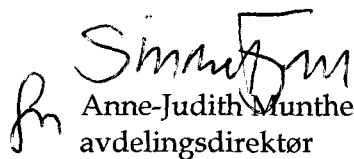
§ 21-11 Registreringspliktige tiltak

Forslaget vil gi uheldige konsekvenser, se ovenstående. Kommunens muligheter for å ivareta registreringspliktige tiltaks visuelle kvaliteter vil bli sterkt redusert.

§ 29-4 Plassering av byggverk

Forenklingsforslagene her vil kunne få alvorlige konsekvenser for eiendommer og bygninger med kulturminneverdi ved at «mindre» tiltak (med en foreslått økning fra 50 m² til 70 m²) kan plasseres 3 meter nærmere nabogrensen enn i dag, og også med unntak fra plikten til nabovarsling.

Vennlig hilsen

Anne-Judith Munthe-Kaas (e.f.)
avdelingsdirektør

Sindre Fjell

Kopi til: Miljøverndepartementet - Kulturminneavdelingen , Postboks 8013 Dep, 0030
OSLO